

**Informe sobre el Pla de recuperació per a Europa:
Marc financer plurianual (MFP) 2021-2027 i Next Generation EU¹**

2 d'octubre de 2020

1. Marc conceptual i principals elements del Pla de recuperació per a Europa

- El 21 de juliol de 2020 el Consell Europeu va arribar a un acord per impulsar un pla de recuperació per a Europa, que inclou un **nou instrument, anomenat Next Generation EU** (dotat amb 750.000 milions d'euros) i el **marc financer plurianual 2021-2027** (dotat de 1,074 bilions d'euros).
- **S'autoritzarà la Comissió Europea (CE) a contreure deute en els mercats de capitals en nom de la UE per valor màxim de 750.000 milions d'euros** (390.000 milions d'euros per transferències i 360.000 M€ per concedir préstecs) en el marc de l'instrument **Next Generation EU**, que canalitza els instruments per fer front a la crisi provocada per la covid-19.
- S'introdueix per primera vegada la meta que **el 30% de la despesa del pressupost i el fons de recuperació es destini a objectius climàtics** i s'estipula que els fons europeus no podran usar-se en contra de les metes climàtiques que la UE s'ha marcat en el Nou Pacte Verd.
- A més, s'invertirà el **20% del pressupost del Next Generation EU a projectes digitals**.
- El pla hauria de **començar a funcionar el 2021, però abans cal que l'Eurocambra doni el seu vistiplau i que els parlaments nacionals ratifiquin la legislació que permetrà emetre deute comú**, cosa que passarà previsiblement en el darrer trimestre de 2020.
- El pressupost (MFP) per als propers set anys tindrà 1,074 bilions d'euros, un 2% menys que el pressupost de 2014-2020. **Si es té en compte l'aportació addicional del fons de recuperació, els diners europeus disponibles augmentaran un 64%, arribant als 1,8243 bilions d'euros**. S'ha de tenir en compte que el Regne Unit abandonarà la UE definitivament el 2021 i deixarà de contribuir al pressupost comunitari.
- Un **62% del total del pressupost es destinarà a ajudes a l'agricultura i a la cohesió entre regions**, les més importants per a Espanya. Ambdues partides s'han vist reduïdes: les ajudes a l'agricultura (PAC) cauen un 13,3% (fins als 336.444 milions d'euros), mentre que la Política de Cohesió es redueix un 11,5% (fins als 330.235 milions d'euros).
- El nou instrument **Next Generation EU, es desplegarà en tres grans blocs:**
 - ✓ Instruments per ajudar als Estats membres a recuperar-se i sortir reforçats de la crisi
 - ✓ Mesures per impulsar la inversió privada i recolzar empreses en dificultats
 - ✓ Reforç dels programes clau de la UE per extreure aprenentatges de la crisi, fer un mercat únic més fort i accelerar la doble transició ecològica i digital.
- **Cada bloc, compta amb altres instruments o programes específics. L'instrument amb més dotació pressupostària és el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, que comptarà amb 672.500 milions d'euros** (gairebé el 90% del total), dels quals 312.500 milions seran transferències. Aquests ajuts serviran per finançar programes de reformes i inversions en els països més afectats per la pandèmia.
- **Les inversions pivotaran sobre dos grans pilars:**
 - ✓ **Transició ecològica** (Pacte Verd) → full de ruta per a dotar a la UE d'una economia sostenible i que abordi la transició ecològica a partir de **sis prioritats: economia circular, mobilitat sostenible i intel·ligent, descarbonització del sistema energètic, eficiència energètica dels edificis, contaminació zero, i "de la granja a la taula" -cadena alimentària segura-**.
 - ✓ **Transició digital** → les estratègies de la UE en matèria **d'innovació basada en dades i d'intel·ligència artificial** tenen per objectiu encoratjar les empreses a implantar i desenvolupar aquestes tecnologies.

¹ Font: Comissió Europea, excepte que s'indiqui el contrari.

2. Preguntes freqüents sobre el Mecanisme de Recuperació i Resiliència

- **És el mateix parlar de Fons de Recuperació i Resiliència que del fons Next Generation EU?** → **No. Next Generation EU és el nou instrument** de recuperació dotat amb 750.000 milions d'euros, que destinarà al pressupost de la UE un nou finançament obtingut en els mercats financers durant el període 2021-2024. **En el marc de Next Generation EU, es crea el Fons de Recuperació i Resiliència.**
- **Què és el Mecanisme de Recuperació i Resiliència?** → un instrument de recuperació temporal d'emergència per ajudar a reparar els danys econòmics i socials immediats provocats per la pandèmia del coronavirus, donar suport a la recuperació econòmica i construir un futur millor per a la propera generació.
- **En què consisteix?** → **ajuda financera** (en forma de préstecs i subvencions) a **gran escala per a inversions públiques i reformes que augmentin la resiliència de les economies dels Estats membres**, mitjançant l'aplicació de plans nacionals de recuperació i resiliència.
- **Quina dotació pressupostària té?** → el Consell Europeu va acordar una dotació de **672.500 milions d'euros** per donar suport a reformes i inversions. S'oferiran als Estats membres **subvencions** per un import total de **312.500 milions d'euros** en el marc del Mecanisme (46,4%). Els **360.000 milions d'euros** restants es proporcionaran **en forma de préstecs** (53,6%).
- **Quina quantia correspondria a l'Estat espanyol?** → li correspondria un màxim de **125.460 milions d'euros**, dels quals, **58.160 milions d'euros** serien **subvencions** i **63.300 milions d'euros** serien **préstecs**.
- **Com es distribueix el pressupost?** → el repartiment del fons es dividirà en dues franges: **el 70% de la dotació es comprometrà entre 2021 i 2022 i el 30% restant fins al final de 2023.**
 - ✓ La primera franja es repartirà entre els països tenint en compte la població, el PIB i el nivell d'atur entre 2015 i 2019 de cada estat.
 - ✓ Per assignar la segona, l'indicador de l'atur se substituirà per la caiguda registrada en el PIB acumulada entre 2020 i 2021, de manera que el repartiment es calcularà el 2022.
- **Què han de fer els Estats per rebre els fons?** → han de **presentar Plans de Recuperació i Resiliència en els quals s'exposin els programes nacionals d'inversió i reforma** adoptats d'acord amb els criteris estratègics de la UE. Els Plans de Recuperació i Resiliència dels Estats membres també han d'abordar els reptes de política econòmica que figuren a les recomanacions específiques per als països dels últims anys i, en particular, en els cicles de 2019 i 2020. És **extremadament important** que **la cartera de projectes estigui en consonància amb les prioritats presentades al Semestre Europeu i amb les orientacions estratègiques per a l'aplicació del Mecanisme de Recuperació i Resiliència publicades a la Estratègia Anual de Creixement Sostenible (EACS) de 2021.**
- **Com s'avaluen els plans dels Estats membres?** → la **CE avaluarà** si els plans permeten als Estats membres intensificar el seu potencial de **creixement econòmic, creació d'ocupació i resiliència econòmica i social, així com fer front a les transicions ecològica i digital.**
 - ✓ Aquests plans **hauran de ser aprovats per majoria qualificada al Consell** (al menys quinze Estats membres que representin el 65% de tota la població de la UE). El desemborsament de cada tram d'ajuda es farà un cop es confirmi que estan complint les metes pactades, per la qual cosa la Comissió demanarà l'opinió dels Estats a nivell tècnic.
- **Hi ha capacitat de veto per part d'altres Estats?** → **No, però sí un mecanisme de control.** Si un o diversos països consideren que hi ha incompliments, podran elevar l'assumpte a una cimera de líders comunitaris (Consell Europeu), de manera que l'aprovació del pagament es paraitzarà fins que s'abordi la qüestió. D'aquesta manera, aquest mecanisme de control, anomenat "frenada d'emergència", substitueix el poder de veto d'un país com proposava Països Baixos.
- **A qui es transfereixen els fons?** → els diners no es transferiran directament a cada país, sinó que **es concediran segons els projectes presentats.**
- **Com es distribueixen els fons dins dels Estats membre?** → dins de cadascun dels Estats, per decisió del Govern central, s'organitzarà la gestió dels fons entre l'Administració General de l'Estat i les Administracions Territorials i, dins de la primera, s'establirà quines entitats tindran un rol en aquest àmbit (per exemple, red.es, el CDTI, etc.)².

² Font: CEOE

- **Quins serien el sectors més beneficiats?** → es tracta d'ajuts horitzontals que es destinen principalment a energies renovables, economia circular i digitalització:
 - ✓ **Energies renovables i tecnologies netes.**
 - ✓ **Eficiència energètica.**
 - ✓ **Transport sostenible i estacions de recàrrega.**
 - ✓ **Sectors digitals**, especialment el del 5G, ja que el 20% del pressupost anirà destinat a projectes digitals.
 - ✓ **Indústria 4.0**, especialment en matèria de dades en el núvol i desenvolupament de processadors.

Altres sectors que se'n poden beneficiar són:

- ✓ **Ciberseguretat.**
 - ✓ **Indústria farmacèutica:** per garantir l'autonomia estratègia de la UE dels productes farmacèutics.
 - ✓ **Matèries primeres crítiques:** per reforçar els mercats crucials de la mobilitat elèctrica, les bateries, les energies renovables, els productes farmacèutics, la indústria aeroespacial, la defensa i les aplicacions digitals.
 - ✓ **Banca:** es veuria beneficiada en el llarg termini de forma indirecta, ja que el pacte incrementa les garanties i els ajuts als sectors més afectats per la crisi i això repercutirà positivament en unes menors taxes de morositat i menys provisions.
- **Quines són les dates clau?**
 - ✓ **15 d'octubre de 2020** → la CE anima els Estats membres a presentar els seus **avantprojectes de plans a partir d'aquesta data**. Els Estats membres podran finalitzar els seus plans després de la presentació inicial dels projectes a la CE.
 - ✓ **1 de gener de 2021** → la CE espera que la **legislació entri en vigor en aquesta data**. Els Estats membres **poden presentar formalment els seus Plans de Recuperació i Resiliència** per a la seva avaluació a partir del moment en què el Mecanisme estigui legalment en vigor. És necessari que aquesta legislació estigui en vigor, ja que és la que ha de permetre a la CE prendre prestats els fons als mercats financers.
 - ✓ **30 d'abril de 2021** → data límit per a la **presentació dels plans**.
 - ✓ **Primer semestre de 2021** → **pagament d'un prefinançament del 10% de la contribució financera a cada Estat membre**. Aquest pagament es podria efectuar després de l'aprovació del pla mitjançant la decisió d'execució del Consell i l'adopció del compromís jurídic per part de la CE³.

3. Pautes i orientacions relatives al Mecanisme de Recuperació i Resiliència

- La CE ha establert (17 de setembre de 2020) les **orientacions estratègiques per a l'aplicació del Mecanisme de Recuperació i Resiliència en la seva Estratègia Anual de Creixement Sostenible (EACS)** de 2021.
- La **EACS es basa en quatre principis els quals els Estats membres han de basar els plans de recuperació i resiliència** en les seves reformes i inversions nacionals:
 - ✓ **Sostenibilitat mediambiental.**
 - ✓ **Productivitat.**
 - ✓ **Equitat.**
 - ✓ **Estabilitat macroeconòmica.**

³ Font: CEOE

- Destaca la definició de **set àrees clau (flagships)**, sobre les quals, la CE encoratja a pivotar els plans nacionals.
 - ✓ **Activació** → posada en marxa de tecnologies netes amb perspectives de futur i acceleració del desenvolupament i l'ús d'energies renovables.
 - ✓ **Renovació** → millora de l'eficiència energètica dels edificis públics i privats.
 - ✓ **Càrrega i proveïment d'energia** → foment de tecnologies netes amb perspectives de futur per tal d'accelerar l'ús d'un transport sostenible, accessible i intel·ligent, d'estacions de càrrega i proveïment, i l'ampliació del transport públic.
 - ✓ **Connexió** → desplegament ràpid de serveis de banda ampla ràpida en totes les regions i llars, incloses les xarxes de fibra i 5G.
 - ✓ **Modernització** → digitalització de l'Administració i els serveis públics, inclosos els sistemes judicial i sanitari.
 - ✓ **Ampliació** → augment de les capacitats industrials europees en matèria de dades en el núvol i desenvolupament de processadors de màxima potència, d'última generació i sostenibles.
 - ✓ **Reciclatge i perfeccionament professionals** → adaptació dels sistemes educatius en suport de les competències digitals i l'educació i la formació professional a totes les edats.
- Tot i que no s'ha fet públic cap mecanisme a nivell estatal per presentar els Plans al Mecanisme de Recuperació i Resiliència, hi ha una **plantilla per a la redacció dels plans nacionals**, disponible en [aquest enllaç](#). El *ítems* a recollir als plans nacionals són els següents:
 - ✓ **Part 1. Objectius generals i coherència del pla**
 - **Resum executiu** → descripció dels principals reptes als quals es fa front i com contribuirà el pla a superar-los. També, com ajudarà a promoure la cohesió econòmica, social i territorial, a reforçar la resiliència econòmica, a mitigar l'impacte social i econòmic de la crisi, i a impulsar la transformació verda i digital. Així mateix, s'han d'encabir les iniciatives dins les set àrees clau (*flagships*).
 - **Vinculació amb el Semestre Europeu** → el pla s'ha de vincular a les recomanacions específiques per a cada Estat, especialment els cicles dels Semestres 2019 i 2020.
 - **Coherència** → els Estats han de demostrar la coherència i vinculació entre els diferents components del pla i, especialment, la coherència amb les dimensions de reforma i d'inversions.
 - ✓ **Part 2. Descripció de les reformes i de les inversions**
 - Aquesta part cobreix els diferents components del pla, cadascun dels quals pot anar associat a una o més reformes i/o inversions. Cada component s'ha d'explicar en un màxim de 10 pàgines. Hi ha una pauta de continguts.
 - **Descripció del component** → resum executiu del component.
 - **Principals reptes i objectius** → basats en evidències de la rellevància del repte que es vol adreçar (si hi ha barreres per a la inversió, si hi ha una falla de mercat, etc.) i els impactes esperats (creixement de l'ocupació, transició digital, etc.). S'ha d'explicar com les reformes o inversions proposades encaixen dins el context de cada país.
 - **Descripció de les reformes o inversions del component** → descripció detallada del component, amb *ítems* específics si es tracta d'una reforma o d'una inversió.
 - **Dimensions verda i digital del component** → en el cas de la dimensió verda, a banda de descripció, s'ha d'alinear amb els objectius de documents de referència, com poden ser els objectius de la UE per al 2030 o l'objectiu de neutralitat climàtica per al 2050. També, com contribueix al Pla Nacional d'Energia i Clima. En el cas de la transició digital, a més de la descripció, també s'ha de vincular a objectius marcats per la UE. Convida a prendre com a referència per a la situació de cada Estat, el *Digital Economy and Society Index (DESI)*⁴.

⁴ Cal recordar que recentment s'ha publicat un estudi sobre la posició que ocuparia Catalunya en el context del DESI, un informe elaborat per la CE només a nivell d'Estats membres. L'estudi, impulsat del Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública en col·laboració amb l'Institut Basc de Competitivitat -Orkestra-, es pot consultar en [aquest enllaç](#)

- **Fites, objectius i calendari** → per a cada fita / objectiu, els Estats membre han d'indicar com es mesura i amb quina metodologia, quin és el punt de partida i on es vol arribar, quan es preveu arribar a l'objectiu, quina institució és l'encarregada i per què s'ha triat aquesta fita/objectiu específic.
 - **Finançament i cost** → informació sobre el cost total estimat, així com quines reformes o inversions impliquen un cost, a quin marc temporal s'apliquen aquests costos, informació sobre possible finançament d'altres instruments no comunitaris i si el component es pot cobrir amb altres préstecs. Les estimacions de costos han d'anar alineades amb la metodologia pròpia de la CE.
 - **Justificació de préstecs (si aplica)** → explicar les necessitats financeres (motius pels quals es necessiten préstecs, vinculat a reformes o inversions).
- ✓ **Part 3. Complementarietat i implementació del pla.**
- La informació d'aquesta part està relacionada amb el conjunt del Pla i els Estats han de justificar diversos criteris i la seva aplicació a la totalitat del document. Aproximadament 5-8 pàgines.
 - **Consistència amb altres iniciatives** → especialment amb el [Plans Nacionals d'Energia i Clima](#).
 - **Complementarietat de fons** → detallar els processos i estructures establertes a nivell nacional i regional per assegurar la complementarietat i coordinació de la gestió dels fons europeus.
 - **Implementació** → explicar com abordaran les reformes i les inversions, centrant-se en elements com la implementació efectiva, incerteses, estructura institucional i processos de presa de decisions, acords administratius i comunicació.
 - **Reporting** → proposta metodològica de monitoratge de com contribueixen els plans a assolir els objectius. També es poden proposar nous indicadors per monitoritzar l'evolució dels plans i l'assoliment d'objectius.
 - **Pagaments, control i auditoria** → els Estats membre han de descriure els seus sistemes nacionals de control per assegurar que es podrà assegurar la robustesa del control sobre les activitats previstes.
- ✓ **Part 4. Impacte global**
- **Reforçant la resiliència econòmica i social** → els Estats han de reportar l'impacte macro i micro del Pla, que ha de ser consistent amb l'escenari dels [Programes d'estabilitat](#) i els [Programes Nacionals de Reformes](#).
 - **Comparació amb l'escenari de partida d'inversió** → els Estats han de garantir que mantindran els seus nivells previs d'inversió pública es mantindran com a mínim estables en el període d'execució del Pla.

4. Informació general sobre la resta de programes finançats a través del Next Generation EU

- **Els sis programes restants del Next Generation EU rebran un import de 77.500 milions d'euros.** En l'inici de la negociació, es preveia que s'hi destinessin 190 milions, però l'import retallat s'ha destinat finalment al Mecanisme de Recuperació i Resiliència.
- **REACT-UE – Ajuts per a recuperació per a cohesió**
 - ✓ Afegirà nous recursos a la política de cohesió, sense requerir cofinançament (Fons Europeu de Desenvolupament Regional –FEDER–, Fons Social Europeu –FSE– i Fons d'Ajuda Europea per a les Persones més Desfavorides –FEAD–).
 - ✓ No estarà supeditat a cap altre programa ni als recursos previstos per als pròxims anys.
 - ✓ Reforç de **47.500 milions d'euros, en forma de subvencions**. No requereix cofinançament nacional.

- **Fons de transició justa**
 - ✓ Programa de nova creació per finançar estratègies de desenvolupament socioeconòmic en aquelles zones més afectades per la transició climàtica, especialment en termes de pèrdua de llocs de treball. En aquest àmbit es troben, per exemple, les conques mineres en procés de tancament.
 - ✓ **10.000 milions d'euros, tots en forma de subvencions.**
- **Programes de desenvolupament rural**
 - ✓ **Reforça programes ja existents.** Ajudes addicionals, amb càrrec al Pla Europeu de Recuperació, que s'incorporaran al Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER) i aniran destinades a fer costat als agricultors i a les zones rurals a l'hora d'introduir els canvis estructurals necessaris per a aplicar el Pacte Verd Europeu i, en particular, donar suport a la consecució dels objectius de les noves estratègies sobre "Biodiversitat Horitzó 2030" i "de la granja a la taula".
 - ✓ **Reforç de 7.500 milions d'euros, en forma de subvencions.**
- **Programa InvestEU**
 - ✓ **Dotació addicional al programa InvestEU**, posat en marxa en 2014 per la Unió Europea amb l'objectiu agrupar sota un mateix paraigua la multitud d'instruments financers de la UE disponibles per a donar suport a la inversió en la Unió, de manera que el finançament de la UE per a projectes d'inversió a Europa sigui més senzill, eficient i flexible.
 - ✓ Ofereix una **garantia del pressupost de la UE per a impulsar la inversió i l'accés al finançament a la UE, que donarà suport als projectes d'inversió de socis financers com el Grup del Banc Europeu d'Inversions (BEI) i de bancs nacionals de foment** (per exemple, l'ICO), i augmentarà la seva capacitat d'absorció de riscos.
 - ✓ **Finança suport a pimes, infraestructures sostenibles, inversió social i capacitats, prioritats estratègiques i recerca, innovació i digitalització.**
 - ✓ Amb anterioritat, s'han finançat projectes com [Metroquaga](#) (Gran Canaria), o els [corredors verd de l'Europa Central](#) per instal·lació de punts de recàrrega de vehicles elèctrics.
 - ✓ **Reforç de 5.600 milions d'euros, en forma de garanties.**
- **Horitzó Europa**
 - ✓ Dotació addicional a l'Horitzó Europa, que constitueix el Programa Marc de Recerca i Innovació de la Unió Europea per al període 2021-2027.
 - ✓ **Reforç de 5.000 milions d'euros, tots ells en forma de subvencions.**
- **Mecanisme de protecció civil de la UE**
 - ✓ Dotació addicional al Mecanisme de Protecció Civil de la UE, creat en 2001 i que, des de llavors, s'ha activat més de 330 vegades per a respondre a tota mena d'emergències.
 - ✓ No adreçat a empreses.
 - ✓ **Reforç de 1.900 milions d'euros.**

5. Informació relativa a la presentació de projectes

- **El Govern de l'Estat no ha fet públiques les seves intencions sobre la millor aplicació i gestió dels fons europeus per a la recuperació** ni sobre el seu impacte en la programació pressupostària corresponent.
- Diverses **organitzacions empresarials i agents intermedis** estan treballant per apropar projectes a l'Estat per presentar a aquests fons. La **CEOE**, per exemple, presentarà al Govern de l'Estat "15 projectes tractors" d'empreses que tinguin en compte la transició ecològica i digital. Segons el vicepresident de la CEOE, Íñigo Fernández de Mesa seran projectes "que canviïn l'estructura productiva i siguin generadors d'ocupació".

- Aquest projectes els identificarà a través de la seva Oficina Tècnica de Suport a Projectes Europeus, que ha posat en marxa recentment juntament amb **PwC**⁵.
- Diverses **consultores privades** estan endegant iniciatives per acompanyar la presentació de projectes. Un exemple seria **Zabala**, que ha signat un conveni de col·laboració amb la Confederació Empresarial de Navarra (CEN), afiliada a CEOE, per apropar a les empreses navarreses els ajuts que vinguin del Next Generation EU)⁶.

⁵ Font: El Confidencial (21/9/2020) https://www.elconfidencial.com/economia/2020-09-21/ceoe-presentara-al-gobierno-15-proyectos-tractores-para-los-fondos-europeos_2755988/

⁶ Font: Zabala (8/9/2020) https://www.zabala.es/es/noticias/cen-zabala-acuerdo-next-generation-eu?utm_source=drip&utm_medium=email&utm_campaign=Newsletter+ZABALA+%7C+Septiembre+2020

